ΤΥΠΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ

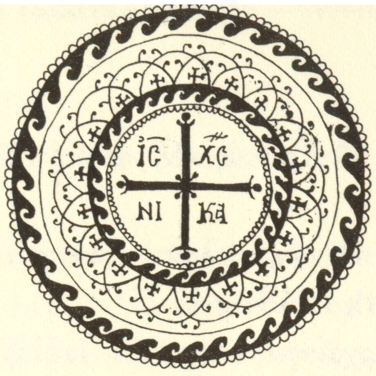

Ἀπό 31ης Μαρτίου ἕως 6ης Ἀπριλίου
2019

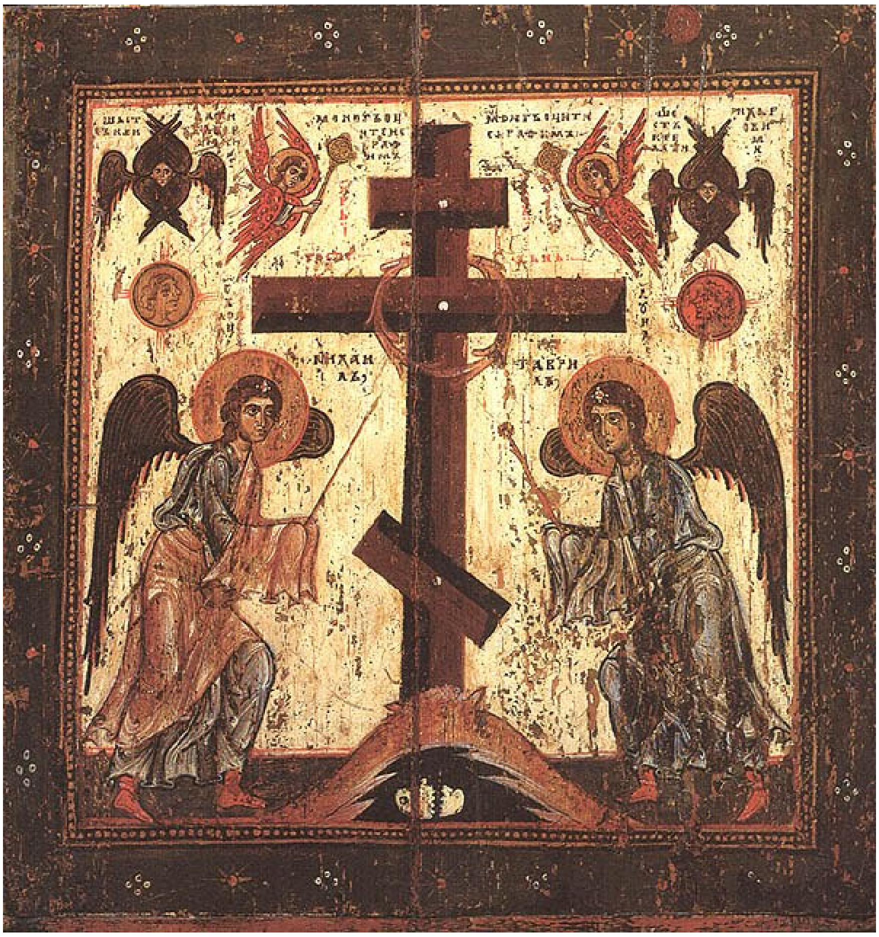

31. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ´ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ). Ὑπατίου ἐπισκόπου Γαγγρῶν ἱερομ. († 326), Ἀκακίου ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Μελιτινῆς. Ἦχος γ´, ἑωθινὸν ια´ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§38-40).

Εἰς τὴν θ´. Ἀπολυτίκια «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχάς*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριῳδίου 4, Δόξα, «*Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν*», Καὶ νῦν, «*Πῶς μὴ θαυμάσωμεν*». Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ὁ συμμαχήσας, Κύριε*». Ἀπολυτίκια «*Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια*», Δόξα, «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», Καὶ νῦν, «*Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον τοῦ σταυροῦ «*Ὁρῶσά σε ἡ κτίσις*», τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστί*», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*».

***Εἴδησις.** Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, δ΄ τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν δύο λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εἶτα κάθισμα τοῦ Τριῳδίου *«Ἐν παραδείσῳ μὲν τὸ πρίν»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό· (εὐλογητάρια δὲν λέγονται). Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ια΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ ἰδιόμελα *«Τῆς μετανοίας»* κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Τριῳδίου μόνον μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ εἰς 8· πρῶτον ὁ εἱρμὸς δὶς *«Ὁ θειότατος προετύπωσεν»*, εἶτα εἰς τὸ α΄ τροπάριον στίχος *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε»*, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*, Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον (ὡς εἰς τὸ Τριῴδιον)· οὕτω ποιοῦμεν ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδήν, τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Τριῳδίου κατὰ σειράν, *«Ὁ σταυρός σου, Κύριε, ἡγίασται»* κ.λπ.. Μετὰ τὴν ς΄ ᾠδήν, κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριῳδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ («πρόσειρμα») εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν *«Ὁ θειότατος προετύπωσε»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ὦ μῆτερ παρθένε»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ια΄ ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ σταυροθεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια τοῦ σταυροῦ 3 *«Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν»* κ.λπ. εἰς 4 εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα , Δόξα, τοῦ Τριῳδίου *«Τὴν ὑψηλόφρονα γνώμην»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη (εἰς ἦχον δ΄ [αγια]), εἰς τὸ ᾀσματικὸν τρισάγιον τῆς ὁποίας γίνεται

Ἡ τελετὴ τῆς προσκυνήσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας πρὸ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱ. βήματος [illegible]ντίζεται ἡ. λιτανεία κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν· προη-

γοῦνται οἱ λαμπαδοῦχοι, ἀκολουθοῦν οἱ φέροντες τὰ ἑξαπτέρυγα, εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλοντες τὸ ᾀσματικὸν «*Ἅγιος ὁ Θεός*» καὶ εἶτα οἱ μετὰ θυμιατῶν θυμιῶντες.

Ἐνῷ ψάλλεται τὸ ᾀσματικόν, ὁ ἱερεύς, ἐνδεδυμένος τὴν στολὴν αὐτοῦ, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν τίμιον Σταυρόν, κείμενον ἐπ' αὐτῆς ἐν ηὐτρεπισμένῳ δίσκῳ μετ' ἀνθέων καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων· εἶτα αἴρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, στρέφεται περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἁγ. Βήματος καὶ μετὰ τῆς ἱ. λιτανείας ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸ ηὐτρεπισμένου τετραποδίου, ποιεῖ τρεῖς κύκλους περὶ αὐτὸ καὶ ἵσταται βλέπων πρὸς ἀνατολάς.

Πληρωθέντος τοῦ ᾀσματικοῦ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· «*Σοφία, ὀρθοί*», θέτει τὸν δίσκον ἐπὶ τοῦ τετραποδίου καὶ λαβὼν τὸ θυμιατὸν καὶ θυμιῶν κύκλῳ τοῦ τετραποδίου σταυροειδῶς ψάλλει τὸ τροπάριον «*Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου*», τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν. Εἶτα προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν ψάλλων τὸν ὕμνον «*Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν*», ὃν ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν. Εἶτα οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα «*Δεῦτε, πιστοί, τὸ ζωοποιὸν*» κ.λπ., ἐνῷ προσέρχεται ὁ λαός, προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν καὶ λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως ἄνθη. Τῆς προσκυνήσεως καὶ τῶν ἰδιομέλων πληρωθέντων, ὁ β´ χορὸς ψάλλει τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον «*Σήμερον σωτηρία*».

Σημείωσις. *Ὁ τ. Σταυρὸς τῆς τελετῆς παραμένει ἐν τῷ ηὐτρεπισμένῳ δίσκῳ ἐπὶ τοῦ τετραποδίου εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸς προσκύνησιν ἄχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς παρούσης ἑβδομάδος, ὅτε μετὰ τὴν θ´ ὥραν καὶ πρὸ τῆς προηγιασμένης γίνεται ἡ τελευταία προσκύνησις αὐτοῦ καὶ αἴρεται ἐν τῷ ἱερῷ βήματι.*

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἑξῆς.

Ἀντίφωνον α´

Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε.
Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀνέβης εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, Κύριε. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Δόξα, Καὶ νῦν. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀντίφωνον β΄

Εἴδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. *Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, ἀλληλούια.*

Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ. *Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...*

Ὁ δὲ Θεός, βασιλεὺς ἡμῶν, πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. *Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...*

Ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. *«Ὁ μονογενὴς Υἱός».*

Ἀντίφωνον γ΄

Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»*

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»*

Καὶ ποίμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος. *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»*

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*. Ἀντὶ τρισαγίου, *«Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ Σταυροῦ. Ἀπόστολος: Κυρ. γ΄ νηστ., *«Ἔχοντες ἀρχιερέα μέγαν»* (Ἑβρ. δ΄ 14-ε΄ 6)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν»* (Μρ. η΄ 34-θ΄ 1).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. Κοινωνικὸν *«Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλούια»*. Ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Σῶσον, Κύριε»*.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*· κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ *«Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, κατανυκτικὰ 4 τοῦ γ΄ ἤχου *«Ἑσπερινὸν ὕμνον»* κ.λπ. (ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου), προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 *«Κύριε, ὁ ἐπὶ σταυροῦ ἑκουσίως»* κ.λπ. καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Ἀπρ. 1) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, μέγα προκείμενον *«Ἔδωκας κληρονομίαν»*. Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· *«Νῦν ἀπολύεις»*· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἑσπέρας.

ΜΗΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας Τριάκοντα
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 11

1. Δευτέρα. Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας († 522)· Γεροντίου καὶ Βασιλείδου μαρτύρων.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 12 καὶ 18 Μαρτίου.

Εἴδησις. *Σήμερον Δευτέρᾳ, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ, εἰς τὴν α´ ὥραν ἀντὶ τῶν στίχων «Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον» ψάλλομεν «Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν» τρίς. Σημειωτέον ὅτι ἐν ταῖς τρισὶ ταύταις ἡμέραις εἰς πάσας τὰς ὥρας λέγομεν κοντάκιον (χῦμα) μόνον τὸ τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία»· ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς μακαρισμούς.*

Πολλαχοῦ εἴθισται (συμφώνως καὶ μὲ τὰς σχετικὰς ὁδηγίας τοῦ Τριῳδίου) ἡ προσκύνησις τοῦ τιμίου Σταυροῦ τῇ μὲν Δευτέρᾳ καὶ τῇ Τετάρτῃ νὰ γίνεται εἰς τὴν α´ ὥραν, τῇ δὲ Παρασκευῇ νὰ γίνεται οὐχὶ ἐν τῇ α´ ἀλλ᾽ ἐν τῇ θ´ ὥρᾳ, μεθ᾽ ἣν αἴρεται ὁ τ. Σταυρὸς ἐν τῷ ἱ. βήματι.

2. Τρίτη. Τίτου ὁσίου (θ´ αἰ.)· Ἀμφιανοῦ καὶ Αἰδεσίου μαρτύρων († 306), Θεοδώρας παρθενομάρτυρος.

Εἴδησις. *Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἑσπερινὸν δὲν ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ἀλλὰ μόνη ἡ τοῦ Τριῳδίου, ἡ δὲ ἀκολουθία τῆς 3ης Ἀπριλίου καταλιμπάνεται (λεγομένη εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον σήμερον τὸ ἑσπέρας).*

3. Τετάρτη. Νικήτα ὁσίου τοῦ ὁμολογητοῦ († 824). Ἰωσὴφ τοῦ ὑμνογράφου († 833).

Τῇ Τετάρτῃ πρωΐ. Εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλεται μόνη ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριῳδίου, ἄνευ δηλονότι τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μηναίου· εἰς ἑκάστην ᾠδὴν τοῦ ἐννεαῳδίου κανόνος τοῦ Σταυροῦ λέγονται πρὸ τῶν τροπαρίων οἱ εἱρμοὶ αὐτοῦ (κατὰ τὸ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· βλέπε ἐν τῷ Ὡρολογίῳ εἰς τὸν κανόνα τῶν Οἴκων τοῦ τιμίου Σταυροῦ)· μετὰ τὴν ς´ ᾠδὴν τὸ

κοντάκιον «Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία» μετὰ τοῦ οἴκου *«Τρεῖς σταυροὺς ἐπήξατο»*, τὸ συναξάριον, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* –εἰς στίχους 10– ψάλλομεν τὰ δύο ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς (τοῦ Τριῳδίου) *«Ἡ τῶν ἀγαθῶν πρόξενος»* καὶ *«Οἱ ἐν κρυπτῷ ἀρετὰς ἐργαζόμενοι»*, τὸ μαρτυρικὸν *«Ἀκορέστῳ διαθέσει»*, τὰ 3 προσόμοια τοῦ σταυροῦ καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (4 Ἀπρ.) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῇ οὐσίᾳ»* (τοῦ Τριῳδίου). Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῆς προηγιασμένης, ἐν ᾗ μετὰ τὰς δεήσεις ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων λέγονται ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς μεγάλης Τετάρτης καὶ τὰ διακονικὰ τῶν «φωτιζομένων» *«Ὅσοι πρὸς τὸ φώτισμα»*.

4. Πέμπτη. Γεωργίου ὁσίου τοῦ ἐν Μαλαιῷ. Πλάτωνος τοῦ Στουδίτου καὶ Ζωσιμᾶ ὁσίων (ς΄ αἰ.), Θεωνᾶ Θεσσαλονίκης, Νικήτα ἱερομάρτυρος τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραις († 1808).

Εἴδησις. *Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἑσπερινὸν ψάλλονται 3 ἑσπέρια τοῦ Τριῳδίου καὶ 3 τοῦ Μηναίου (5ης Ἀπρ.), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον. Τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον, ἔνθα λέγονται κανόνες, μαζὶ μὲ τὸν κανόνα τοῦ θεοτοκαρίου λέγεται καὶ ὁ τοῦ Μηναίου (5ης Ἀπρ.), διότι θὰ παραλειφθῇ αὔριον εἰς τὸν ὄρθρον· μετὰ τοὺς κανόνας ὅμως λέγονται μόνον τὰ προσόμοια τῆς Θεοτόκου, διότι τὰ τοῦ Μηναίου ἐψάλησαν εἰς τὸν ἑσπερινόν.*

5. Παρασκευή. Κλαυδίου, Νικηφόρου κ.λπ. μαρτύρων· Θεοδώρας ὁσίας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Ὁ ὄρθρος καὶ σήμερον θὰ ψαλῇ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριῳδίῳ, ἄνευ τοῦ Μηναίου· μετὰ τὰ δύο σταυρώσιμα καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου, Παρασκευὴ πρωί, ἦχος γ΄) ψάλλεται μετὰ στίχου *«Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς»* τὸ μαρτυρικὸν κάθισμα *«Ἐκλάμπετε διὰ τῆς πίστεως»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον *«Τὸν ἐπονείδιστον, οἰκτίρμον, θάνατον»*· μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τοῦ ἐν τῷ Τριῳδίῳ κανόνος τὸ κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ *«Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία»* καὶ εἶτα τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὴν α΄ ὥραν δὲν γίνεται προσκύνησις

τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὡς προεσημειώθη. Ἐν τῇ θ΄ ὥρᾳ, εἰς τὸ τέλος τῶν μακαρισμῶν, μετὰ τὴν εὐχὴν *«Παναγία Τριὰς τὸ ὁμοούσιον κράτος»* ὁ ἱερεὺς ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἀπὸ τῆς Κυριακῆς εὑρίσκεται ὁ τ. Σταυρός, θυμιᾷ τρὶς καὶ ποιήσας τρεῖς μεγάλας μετανοίας ἀσπάζεται τὸν τ. Σταυρόν, ψαλλομένου τοῦ ὕμνου *«Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν»* γ΄ καὶ τοῦ ἰδιομέλου *«Δεῦτε, πιστοί»* (ζήτει τῇ προλαβούσῃ Κυριακῇ εἰς τὴν τελετὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως), καὶ γίνεται κατὰ τάξιν ἡ προσκύνησις αὐτοῦ· εἶτα ὁ ἱερεὺς αἴρει τὸν δίσκον, ἐφ' οὗ ὁ τ. Σταυρός, καὶ θέτων αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς εἰσέρχεται διὰ τῶν βημοθύρων εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα καὶ ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἁγ. τραπέζης· εἶτα ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀπὸ τοῦ στίχου *«Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς»* τὸ ἰδιόμελον *«Τοῖς πάθεσι δουλώσας»* (δίς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ γ΄ ἤχου *«Μεγάλη τῶν μαρτύρων σου»* κ.λπ. (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου) καὶ τὰ 3 τοῦ Μηναίου (6 Ἀπρ.) εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου *«Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα»*, Καὶ νῦν, *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν»*· εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, καὶ καθεξῆς ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ δ΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται, ὡς εἴθισται, ἡ δ΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου *«Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων»*, εἰς ἣν συνάπτεται καὶ ὁ α΄ οἶκος (μόνον) *«Ἄγγελος πρωτοστάτης»*. Κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως»*. Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ' ἄνευ Εὐαγγελίου).

6. Σάββατον δ΄ τῶν νηστειῶν. Εὐτυχίου πατριάρχου Κων/πόλεως († 582). Τῶν ἐν Περσίδι 120 μαρτύρων († 344-47).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ' Ἀλληλούια κατὰ τὸν τύπον τοῦ β΄ Σαββάτου τῶν νηστειῶν, ἀλλὰ στιχηρά, καθίσματα, νεκρώσιμα κ.λπ. λέγονται τὰ τοῦ γ΄ ἤχου (ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου). Οὕτως εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν ψάλλονται τὰ 3 μαρτυρικὰ καθίσματα τοῦ γ΄ ἤχου *«Ὅσοι φιλομάρτυρες»* κ.λπ., ἀλλὰ μετὰ τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ τὸ

μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων) τὸ σύνηθες νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α´ ἤχου *«Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν»* κ.λπ.. Ὁ α´ κανὼν τοῦ Μηναίου καὶ τὰ τετραῴδια τοῦ Τριῳδίου. Ἀφ᾽ ς´ ᾠδῆς τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον *«Μετὰ τῶν ἁγίων»* καὶ τὸ συναξάριον. Εἰς τὸ *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* ὁ εἱρμὸς τῆς η´ ᾠδῆς τοῦ β´ τετραῳδίου *«Γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, ὁ εἱρμὸς τῆς θ´ ᾠδῆς τοῦ β´ τετραῳδίου *«Μεγαλύνομεν πάντες»* καὶ τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου δίς.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ. Εἰς τοὺς αἴνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου (ἦχος γ´). Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*, Καὶ νῦν, *«Μήτηρ ἁγία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἅπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β´ Σάβ. τῶν νηστειῶν. Ἀναγνώσματα: Σαββάτου δ´ ἑβδομάδος νηστειῶν (Ἑβρ. ς´ 9-12· Μρ. ζ´ 31-37).